

AI-mo od **nule**.

Prvi dio • Početak

Vodič za potpune početnike. Od prvog računa do prvih sedam dana s ChatGPT-om i Claudeom.

• Kako AI radi

• Prvi razgovor

• Pisanje promptova

• Provjera odgovora

• Privatnost

• Prvih 7 dana

00 • SADRŽAJ

Devet poglavlja, jedan tjedan

Vodič je napisan tako da ga možeš čitati redom, bez ikakvog predznanja. Svako poglavlje ima kratko objašnjenje, korake, gotov primjer i popis za provjeru.

VODIČ IMA ČETIRI DIJELA

Prvi dio • Početak	račun, prvi razgovor, dobar prompt	BESPLATNO
Drugi dio • Svakodnevni rad	mailovi, PDF, video, slike, Excel	BESPLATNO
Treći dio • Tvoj osobni sustav	opće upute, Projekt, Skillovi	10 €
Četvrti dio • Automatizacija	povezivanje, agenti, automatizacija	10 €

01	Što je AI i kako radi?	03
02	Koji alat odabrati i kako otvoriti račun?	06
03	Kako izgleda prvi razgovor?	08
04	Kako napisati poruku (prompt) koja daje dobar odgovor?	11
05	Kako natjerati AI da prvo pita tebe?	13
06	Kako postaviti opće upute da se ne moraš ponavljati?	15
07	Što kad AI griješi?	17
08	Što nikad ne lijepiti u AI i kako se zaštititi?	20
09	Kako izgleda tvojih prvih sedam dana s AI-jem?	22

01 • POGLAVLJE

Što je AI i kako radi?

Kad ChatGPT-u ili Claudeu postaviš pitanje, dobiješ odgovor koji zvuči kao da ga je napisala pametna osoba. Zato mnogi misle da AI razmišlja kao čovjek. Ne razmišlja. Radi nešto puno jednostavnije, a kad to shvatiš, jasno ti je što od njega možeš očekivati.

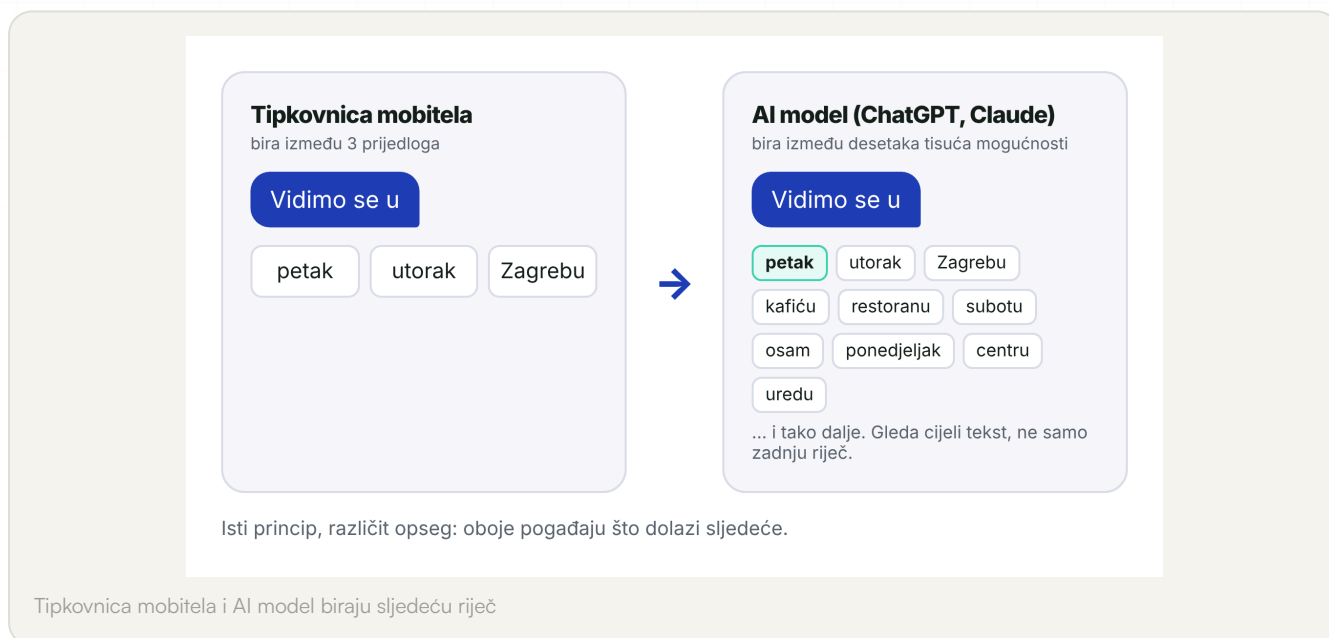
Počni od tipkovnice na mobitelu

Otvori poruke i napiši "Vidimo se u". Mobitel iznad tipkovnice ponudi nekoliko riječi, recimo "petak", "utorak" ili "Zagrebu". Ne zna kamo ideš. Samo je primijetio da ljudi iza tih riječi najčešće napišu upravo to.

AI radi isto, samo u golemom opsegu

ChatGPT i Claude su veliki jezični modeli, skraćeno LLM (od engleskog Large Language Model). To je program koji pogađa koja riječ dolazi sljedeća. Kad je pogodi, pogađa sljedeću, pa sljedeću, sve dok odgovor nije gotov.

Mobitel bira između tri prijedloga. Model bira između desetaka tisuća mogućnosti i pritom gleda cijeli tekst dosad, ne samo zadnju riječ. Zato njegove rečenice imaju smisla i kad su dugačke.

Kako zna što je vjerojatno?

Prije nego što je došao do tebe, model je "pročitao" golemu količinu teksta: knjige, članke, forume, upute, programski kod. To se zove podaci za učenje (na engleskom training data). Nitko mu nije upisao pravila gramatike ni popis činjenica.

Sam je iz tih primjera naučio kako se rečenice slažu i što obično dolazi iza čega. Slično kao što znaš nastaviti poslovicu "Bolje vrabac u ruci..." iako se ne sjećaš tko ti ju je prvi put rekao.

Zašto isto pitanje ne daje uvijek isti odgovor?

Model ne uzima uvijek najvjerojatniju riječ. Povremeno izabere i neku drugu, malo manje vjerojatnu. Zato dvaput postavljeno isto pitanje daje dva različita odgovora, i to je normalno.

Zašto razgovara kao pristojan asistent?

Nakon čitanja ljudi su ga dodatno trenirali. Pokazivali su mu koji su odgovori korisni i uljudni, a koji nisu. Zato se ponaša kao asistent, a ne kao nasumičan tekst s interneta.

Što iz toga slijedi?

Pet stvari vrijedi zapamtiti. Na njima stoji sve ostalo u ovom vodiču.

- 1. Odličan je u jeziku.** Pisanje, sažimanje, prevođenje, prepravljanje teksta, ideje.
- 2. Zvuči sigurno čak i kad griješi.** Bira riječi koje zvuče točno, ne riječi koje je provjerio. O tome više u poglavlju 7.
- 3. Ne zna sve.** Poznaje samo ono što je pročitao, do određenog datuma. Neki alati mogu pretraživati internet, i tada imaju noviji podatak.
- 4. Ne pamti te sam od sebe.** Zna samo ono što je u trenutnom razgovoru ili u tvojim postavkama (poglavlje 6).
- 5. Nije osoba.** Nema namjeru i ne laže namjerno. Pogađa.

Je li AI isto što i ChatGPT?

Nije. AI je širok pojam i uključuje i alate za slike, glas i video. U ovom vodiču AI znači alate za razgovor kao što su ChatGPT i Claude, a o slikama i videu ima riječi u kasnijim dijelovima.

Vježba: tipkovnica bez pameti

Otvori poruke na mobitelu i napiši "Danas bih rado". Zatim deset puta klikni prvi prijedlog. Dobit ćeš rečenicu koja zvuči čudno, a možda i smiješno.

To je isti princip kao u AI-ju, samo s malo podataka. Model ima milijarde primjera, pa mu rečenice drže vodu.

PROVJERI SEBE

- ☐ Možeš li svojim riječima objasniti što radi ChatGPT kad ti odgovara?
- ☐ Zašto odgovor zvuči sigurno čak i kad nije točan?
- ☐ Zašto isto pitanje daje dva različita odgovora?

AKO ZAPNE

Ne razumijem pojam "model". Model je samo naziv za program koji je naučio iz teksta. Možeš ga zamisliti kao tipkovnicu koja je pročitala pola svijeta.

Zvuči mi previše jednostavno. Jest jednostavno u principu. Težak je samo opseg, a o njemu ne moraš brinuti.

02 • POGLAVLJE

Koji alat odabrati i kako otvoriti račun?

Za početak ti trebaju dva računa: jedan u ChatGPT-u i jedan u Claudeu. Oba se mogu koristiti besplatno, a kroz nekoliko dana vidjet ćeš koji ti više odgovara. Ovo poglavlje traje oko deset minuta.

Što je što?

ChatGPT je alat tvrtke OpenAI. Claude je alat tvrtke Anthropic. Oba rade na principu iz prvog poglavlja i za početnika je razlika mala.

Veće razlike osjetit ćeš kasnije, kod pisanja, rada s dokumentima i slika. Zato ih ne moraš birati unaprijed. Koristi oba i usporedi.

Web ili aplikacija?

Možeš i jedno i drugo, a račun je isti. Na računalu je lakše pisati duge tekstove i lijepiti dokumente. Na mobitelu je praktično za brza pitanja i za govor.

Kako otvoriti račun u ChatGPT-u?

1. Otvori preglednik i upiši adresu chatgpt.com.
2. Klikni gumb za registraciju.
3. Odaberi hoćeš li se prijaviti e-mailom ili preko Google ili Apple računa.
4. Ako koristiš e-mail, potvrdi ga kodom koji ti stigne u poštu.
5. Upiši ime i datum rođenja ako ih traži.
6. Kad se otvori prazno polje za pisanje, račun radi.

Kako otvoriti račun u Claudeu?

Postupak je gotovo isti. Otvori claude.ai, klikni na prijavu, odaberi e-mail ili Google račun i potvrdi kodom. Može tražiti i potvrdu brojem mobitela.

Kako zaštititi račun?

Račun sadrži tvoje razgovore, pa ga zaštititi kao e-mail.

- Koristi dugu lozinku koju nigdje drugdje ne koristiš.
- Najlakše je spremiti je u upravitelj lozinki na mobitelu ili u pregledniku.
- Uključi dvostupanjsku provjeru. To znači da uz lozinku treba i kod koji ti stigne na mobitel.

Besplatno ili plaćeno?

Besplatna verzija dovoljna je za sve ovdje. Plaćena daje više poruka dnevno i napredniji model. Ne plaćaj ništa dok ne dođeš do ograničenja i ne počne te smetati.

Aplikacija na mobitelu

U trgovini aplikacijama potraži "ChatGPT" odnosno "Claude". Provjeri da je proizvođač OpenAI, odnosno Anthropic, jer postoje i lažne aplikacije s istim imenom. Prijavi se istim podacima kao na računalu.

PROVJERI SEBE

- ☐ Prijava u oba alata radi na računalu.
- ☐ Isto vrijedi i za mobitel.
- ☐ Poruka "Bok" u oba alata dobila je odgovor.

AKO ZAPNE

Kod ne stiže. Pogledaj neželjenu poštu i pričekaj nekoliko minuta. Ako ni tada ne stigne, zatraži novi.

Lozinka mi ne radi. Na ekranu za prijavu odaberi opciju za zaboravljenu lozinku i slijedi upute iz e-maila.

Ne nalazim aplikaciju. Pretraži točan naziv i provjeri proizvođača. Možeš koristiti i preglednik na mobitelu.

03 • POGLAVLJE

Kako izgleda prvi razgovor?

Kad otvoriš ChatGPT ili Claude, vidiš gotovo prazan ekran i jedno polje za pisanje. Taj ekran je cijeli alat. U ovom poglavlju prolaziš kroz njega i vodiš prvi pravi razgovor.

Što je na ekranu?

- **Polje za pisanje** je na dnu. Tu upisuješ poruku.
- **Gumb za slanje** je uz polje. Možeš koristiti i tipku Enter.
- **Popis razgovora** je sa strane. Tu se spremaju svi tvoji prijašnji razgovori.
- **Gumb za novi razgovor** otvara prazan ekran.
- **Mikrofon** je uz polje za pisanje. Njime diktiraš umjesto da tipkaš.

Dijelovi ekrana za razgovor

Kako napisati prvu poruku?

Piši kao da objašnjavaš pametnom kolegi. Običnim jezikom, na hrvatskom, srpskom ili bosanskom. Ne trebaju ti posebne riječi ni "magične formule".

Isprobaj jedan od ovih primjera. Kopiraj ga u polje i pošalji.

PROMPT

Objasni mi što je inflacija kao da imam 12 godina.

PROMPT

Pomozi mi napisati kratak mail šefu u kojem tražim slobodan petak.

PROMPT

Imam slobodnu subotu i 50 eura. Predloži mi plan.

Razgovor je niz poruka

AI vidi sve što je do tada napisano u tom razgovoru. Zato ne moraš sve pitati odjednom, nego možeš nadograditi odgovor. Kao da razgovaraš s osobom koja pamti što ste rekli prije minutu.

Probaj nakon prvog odgovora napisati nešto od ovoga:

- "Skrati na tri rečenice."
- "Napiši jednostavnije."
- "Daj mi još dva primjera."
- "Napiši formalnije."

Što ako odgovor ne valja?

Nemoj početi ispočetka. Reci što ti smeta, u istom razgovoru. Na primjer: "Prekomplicirano, objasni jednostavnije" ili "Ne treba mi uvod, odmah daj popis".

Popravak u istom razgovoru obično je brži od novog pitanja jer AI već zna što je traženo.

Kad krenuti novi razgovor?

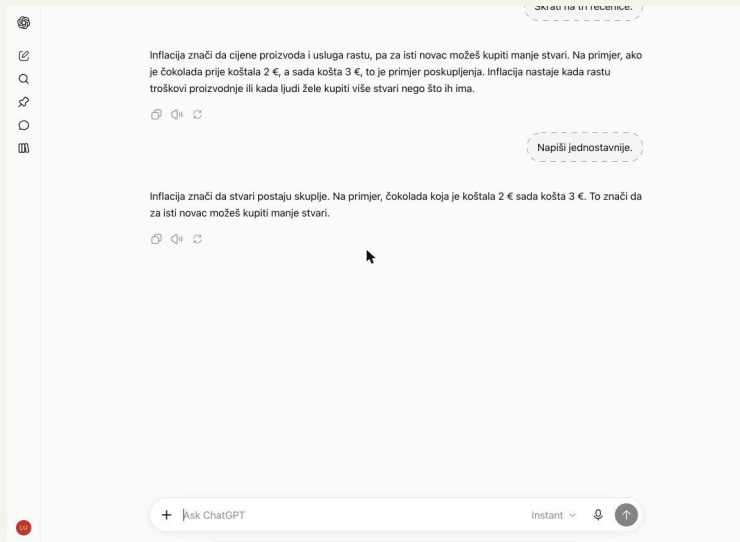
Kad promijeniš temu. AI i dalje "vidi" sve iz starog razgovora i to može zbuniti odgovor o nečemu posve drugom. Jedna tema, jedan razgovor.

Glasovni unos

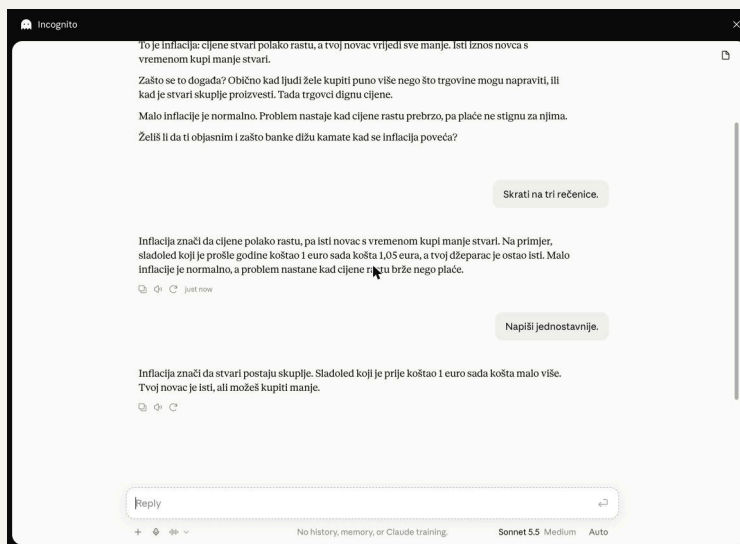
Klikni na mikrofoni i govori. Najlakše je na mobitelu, osobito kad ti je lakše reći nego napisati. Prije slanja pročitaj tekst jer prepoznavanje govora zna pogriješiti riječ.

Vježba

Vodi jedan razgovor od četiri poruke u svakom alatu. Prva poruka je pitanje, druga "Skrati", treća "Napiši jednostavnije", četvrta "Daj mi primjer". Usporedi kako se ChatGPT i Claude ponašaju.

Razgovor u ChatGPT-u

Isti razgovor u Claudeu

PROVJERI SEBE

- ☐ Znaš gdje je novi razgovor, a gdje popis starih.
- ☐ Odgovor je nadograđen u istom razgovoru, bez početka ispočetka.
- ☐ Znaš kad treba novi razgovor.

AKO ZAPNE

Odgovor je predug. Napiši "Skrati na pet rečenica".

Odgovor je na engleskom. Napiši "Odgovaraj na hrvatskom". U poglavlju 6 postavljaš to jednom zauvijek.

Razgovor je nestao. Potraži ga na popisu sa strane, a ako ga nema, pogledaj izbornik na mobitelu.

04 • POGLAVLJE

Kako napisati poruku (prompt) koja daje dobar odgovor?

Prompt je samo naziv za poruku koju pišeš AI-ju. Kvaliteta odgovora ovisi gotovo najviše o tome kako je ta poruka napisana. Ovo poglavlje ti najviše pomaže.

Zašto je bitno kako pitaš?

Sjeti se prvog poglavlja: AI pogađa sljedeću riječ. Ako mu daš malo informacija, pogodit će nešto prosječno. Ako mu daš puno, pogodit će nešto što ti treba.

Usporedi s kafićem. "Daj mi kavu" ostavlja konobaru da pogodi. "Veliki flat white s ovsenim mlijekom" ostavlja malo prostora za grešku.

Formula od tri dijela

Svaka dobra poruka odgovara na tri pitanja.

- 1. Što trebaš?** Jedan jasan zadatak. Na primjer: napisati mail, sažeti tekst, smisliti plan.
- 2. Za koga je i u kojoj situaciji?** Tko to čita, što je važno znati. Na primjer: klijent koji kasni s plaćanjem, a surađujete tri godine.
- 3. Kakav oblik?** Ton, duljina, format. Na primjer: topao ali jasan, najviše pet rečenica, s rokom.

Primjer prije i poslije

Slab prompt:

PROMPT

Napiši mail klijentu da plati.

Jak prompt:

PROMPT

Napiši kratak mail klijentu koji kasni dva tjedna s plaćanjem računa. Suradujemo tri godine i dosad je uvijek plaćao na vrijeme. Ton neka bude topao, ali jasan. Najviše pet rečenica i zatraži uplatu do petka.

Pošalji oba u dva odvojena razgovora i usporedi. Prvi će biti općenit, možda i prestrog. Drugi će zvučati kao da ga je napisala osoba koja poznaje situaciju.

Slab prompt

Napiši mail klijentu da plati.

- ? Koliko dugo kasni
- ? Kakav je odnos s klijentom
- ? Koji ton i koliko dugo

Jak prompt

Napiši kratak mail klijentu koji kasni dva tjedna s plaćanjem računa. Surađujemo tri godine i dosad je uvijek plaćao na vrijeme. Ton neka bude topao, ali jasan. Najviše pet rečenica i zatraži uplatu do petka.

Što trebaš

Za koga i u kojoj situaciji

Kakav oblik

AI pogađa. Što mu daš više, to bolje pogodi.

Slab i jak prompt

Tri trika koja odmah pomažu

- **Zalijepi materijal.** Ako mora pisati o nečemu, daj mu tekst, brojke ili mail na koji odgovara.
- **Reci što ne želiš.** Na primjer: bez uvoda, bez fraza, bez uzvičnika.
- **Traži izgled odgovora.** Na primjer: kao popis, kao tablicu, kao tri odlomka.

Vježba

Uzmi jedan pravi zadatak iz ovog tjedna, na primjer mail koji odgađaš. Napiši ga u jednoj rečenici, pa ga prepisi po formuli. Pošalji obje verzije i pogledaj razliku.

PROVJERI SEBE

- ☐ Znaš tri pitanja iz formule.
- ☐ Poruka sadrži kontekst koji AI ne može znati sam.
- ☐ Razlika između slabog i jakog prompta vidi se na tvom vlastitom primjeru.

AKO ZAPNE

Ne znam što je kontekst. To je sve što bi nova osoba morala znati prije nego što ti pomogne: tko, što, zašto i dokad.

Poruka mi je predugo. Dulje poruke nisu problem. Važno je da je svaka rečenica korisna.

05 • POGLAVLJE

Kako natjerati AI da prvo pita tebe?

Kad AI ne zna dovoljno, ne kaže ti to. Pogodi i napiše. Jedna rečenica mijenja to ponašanje.

Koja je to rečenica?

PROMPT

Ako nisi 98% siguran što želim, prvo me pitaj.

Dodaj je na kraj bilo koje poruke. AI će umjesto da pogađa postaviti nekoliko pitanja. Ti odgovoriš, pa tek onda dobiješ tekst.

Primjer

Pošalji ovu poruku:

PROMPT

Napiši mail klijentu koji kasni s plaćanjem. Ako nisi 98% siguran što želim, prvo me pitaj.

AI će vjerojatno pitati koliko dugo kasni, kakav je vaš odnos, koji ton želiš i do kad treba uplata. Odgovori na sva pitanja u jednoj poruci, najbolje numerirano. Zatim dobiješ mail koji već odgovara tvojoj situaciji.

Napiši mail klijentu koji kasni s plaćanjem. **Ako nisi 98% siguran što želim, prvo me pitaj.**

Bez te rečenice

AI pogodi i odmah napiše mail. Često je općenit.

S tom rečenicom

AI prvo postavi pitanja. Ti odgovoriš, pa dobiješ mail po mjeri.

Rečenicu dodaj na kraj bilo koje važnije poruke.

Pravilo 98%

Kad koristiti, a kad ne?

Koristi je kad je zadatak važan ili nejasan: mailovi, planovi, tekstovi, odluke. Ne trebaju ti pitanja za brze stvari, na primjer "Koliko je 20% od 350". Pravilo: ako bi ti i ljudski pomagač postavio pitanja, postaviti će ih i AI.

PROVJERI SEBE

- ☐ Rečenica je negdje spremljena i lako je kopirati. U poglavlju 6 postavljaš da se dodaje sama.
- ☐ Isprobana je na pravom zadatku.

AKO ZAPNE

Postavlja previše pitanja. Napiši "Najviše tri pitanja".

Ne postavlja pitanja. Zadatak mu je vjerojatno jasan. Provjeri je li odgovor u redu pa nastavi.

06 • POGLAVLJE

Kako postaviti opće upute da se ne moraš ponavljati?

Svaki put kad zatražiš "odgovaraj kratko" ili "pitaj me prvo", ponavljaš isto. To možeš spremići jednom. Poslije toga AI to zna u svakom novom razgovoru.

Što su opće upute?

To je kratak tekst koji AI pročita prije svakog razgovora. Kao bilješka za novog suradnika: tko si, kako želiš da ti odgovara i što ne treba raditi. I ChatGPT i Claude imaju mjesto za to u postavkama.

Od čega se sastoje dobre upute?

1. **Tko si i čime se baviš.** Dvije rečenice su dovoljne.
2. **Kako želiš da odgovara.** Jezik, duljina, ton.
3. **Pravila.** Na primjer pravilo iz poglavlja 5 i zabrana izmišljanja.

Primjer koji možeš kopirati i prilagoditi

TEKST ZA KOPIRANJE

Bavim se [ovdje upiši čime se baviš, na primjer: vodim malu trgovinu / studiram ekonomiju / radim u uredu].

Pišem i govorim hrvatski. Odgovaraj jednostavnim jezikom. Ako koristiš stručni izraz, objasni ga jednom rečenicom.

Budi kratak i konkretan. Bez uvoda i bez ponavljanja mog pitanja.

Ako nisi 98% siguran što želim, prvo me pitaj.

Ne izmišljaj podatke. Ako nešto ne znaš, reci to.

Kako ih postaviti?

1. Otvori postavke svog računa (obično preko ikone profila).
2. Potraži opciju za prilagodbu ili osobne upute.
3. Zalijepi tekst, zamijeni dio u uglatim zagradama svojim podacima i spremi.
4. Otvori novi razgovor i provjeri: napiši "Bok" i pogledaj odgovara li ton.

Što ne stavljati unutra

Lozinke, brojeve kartica i osobne podatke drugih ljudi. Upute vrijede za sve razgovore, pa ih drži općenitima.

Pravilo za dotjerivanje

Nakon tjedan dana pogledaj što te i dalje smeta u odgovorima i dodaj jedno pravilo. Nemoj odmah pisati dugi tekst, kratke upute rade bolje.

PROVJERI SEBE

- ☐ Upute su spremljene u oba alata.
- ☐ Novi razgovor odgovara na hrvatskom i bez uvoda.
- ☐ Na zadatak koji nije jasan AI prvo postavlja pitanja.

AKO ZAPNE

Upute se ne primjenjuju. Otvori novi razgovor, jer stari ne čita nove upute.

Ne mogu naći opciju. Potraži riječ "prilagodba" ili "upute" u postavkama. Neke opcije su u plaćenom planu.

07 • POGLAVLJE

Što kad AI griješi?

AI će ti nekad dati odgovor koji zvuči savršeno, a netko ga je izmislio. Tehnički je izmislio, jer ga nitko nije napisao. Ovo poglavlje uči kako to prepoznati i provjeriti za par minuta.

Zašto AI izmišlja?

Sjeti se prvog poglavlja. Model bira riječi koje zvuče vjerojatno, a ne riječi koje je provjerio. Kad ne zna odgovor, svejedno složi rečenicu koja zvuči kao odgovor. Takva greška zove se halucinacija.

Gdje se to najčešće događa?

- Izvori i citati: naslovi knjiga, imena autora, linkovi koji ne postoje.
- Brojke: postoci, cijene, godine.
- Pravila i zakoni: pogotovo za Hrvatsku, Srbiju, Bosnu i Crnu Goru, jer o njima ima manje materijala nego o engleskom govornom području.
- Aktualni podaci: model poznaje samo ono što je pročitao do određenog datuma.

Vježba: uhvati ga

Pošalji ovo i pogledaj odgovor.

PROMPT

Navedi mi tri knjige o produktivnosti na hrvatskom jeziku, s imenom autora i godinom izdanja.

Zatim potraži svaku od tih knjiga na internetu. Ako neke nema ili autor ne odgovara, to je halucinacija na djelu.

Kako provjeriti u pet koraka?

1. Označi tvrdnju koja je bitna.
2. Zatraži izvor: "Navedi mi izvor za ovo."
3. Otvori izvor sam, nemoj vjerovati opisu.
4. Nađi baš taj podatak na stranici.
5. Provjeri datum. Stari podatak može biti pogrešan.

1

Označi tvrdnju

Što je bitno u odgovoru?

2

Traži izvor

„Navedi mi izvor za ovo.“

3

Otvori izvor

Sam, ne vjeruj opisu.

4

Nađi baš taj podatak

Na stranici, ne u sažetku.

5

Provjeri datum

Star podatak može biti pogrešan.

Ovo traje nekoliko minuta.

Provjera u pet koraka

Alati koji pokazuju izvore

Neki alati uz odgovor odmah prikazu izvore. Perplexity stavi poveznicu uz svaku tvrdnju, a ChatGPT i Claude prikazu izvore kad je uključeno pretraživanje weba.

To pomaže, ali nije dokaz. Link nije dokaz. Otvori ga i nađi baš tu rečenicu.

Ideje i nacрте ne moraš provjeravati riječ po riječ. Cijene, datume, zakone i zdravlje provjeravaš uvijek.

Kad treba provjeravati, a kad ne?

SITUACIJA	PROVJERA
Nacrt maila, ideje, preformuliranje	Nije potrebna, ali pročitaj prije slanja
Sažetak zalijepljenog teksta	Brzo pročitaj protiv originala
Cijene, datumi, rokovi	Obavezna
Zakoni, porezi, ugovori	Obavezna, a za važne stvari pitaj stručnu osobu
Zdravlje i novac	Obavezna, AI ne zamjenjuje liječnika ni savjetnika

Tko je odgovoran?

Ti. Ono što pošalješ dalje tvoje je, bez obzira na to tko je napisao nacrt. AI je pomoćnik, a ne zamjena za tvoju provjeru.

PROVJERI SEBE

- ☐ Znaš objasniti pojam halucinacije.
- ☐ Isprobana je vježba s knjigama i pronađena je greška ili potvrda.
- ☐ Znaš pet koraka provjere.

AKO ZAPNE

AI ne može navesti izvor. To je znak da podatak treba tražiti drugdje. Pretraži ga u tražilici.

Izvor postoji, ali ne potvrđuje tvrdnju. Vjeruj izvoru, ne AI-ju.

08 • POGLAVLJE

Što nikad ne lijepiti u AI i kako se zaštititi?

AI se koristi kao razgovor, pa je lako zaboraviti da upisuješ podatke u tuđi sustav. Jedno jednostavno pravilo rješava većinu situacija.

Koje je pravilo?

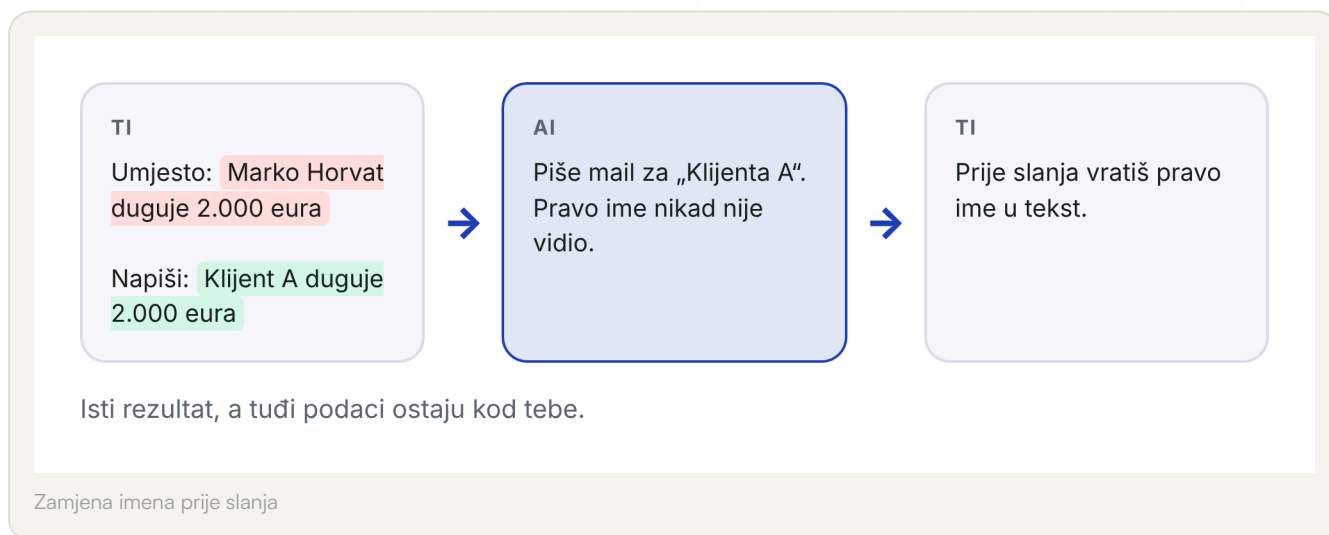
Ako ti je neugodno zamisliti taj tekst na oglasnoj ploči u zgradi, ne stavljaš ga u AI. To vrijedi za tvoje podatke i za podatke drugih ljudi.

Što ne šalješ?

- 1. Lozinke i kodove:** lozinke, PIN-ove, brojeve kartica i kodove za prijavu.
- 2. Osobne podatke, svoje i tuđe:** ime, adresu, telefon, OIB, zdravstvene podatke. Zamijeni ih s "Ana" ili "Kupac 1".
- 3. Povjerljive radne dokumente:** ugovor, ponudu ili internu tablicu, osim ako to smiješ.

Trik: zamijeni imena

Umjesto "Marko Horvat duguje 2.000 eura" napiši "Klijent A duguje 2.000 eura". AI jednako dobro napiše mail, a ti zamijeniš imena natrag prije slanja.

Koje postavke provjeriti?

Oba alata imaju postavku kojom isključuješ da se tvoji razgovori koriste za treniranje modela. U ChatGPT-u: izbornik pod tvojim avатарom, Settings, Data controls, pa isključi "Improve the model for everyone". U Claudeu: Settings, Privacy, pa isključi "Help improve our AI models".

Za razgovor koji se uopće ne sprema koristi Temporary chat u ChatGPT-u ili ikonu duha (incognito) gore desno u Claudeu. Pogledaj sve to sada, dok još nemaš osjetljive razgovore.

Poslovne situacije

Ako AI koristiš na poslu, prvo pogledaj pravila poslodavca. Mnoge tvrtke imaju vlastitu verziju alata ili zabranu lijepljenja internih dokumenata.

PROVJERI SEBE

- ☐ Postavke privatnosti su pregledane u oba alata.
- ☐ Znaš što ne lijepiš.
- ☐ Znaš zamijeniti imena prije slanja.

AKO ZAPNE

Osjetljiv podatak je već zalijepljen. Obriši razgovor, a ako je u pitanju lozinka, odmah je promijeni.

09 • POGLAVLJE

Kako izgleda tvojih prvih sedam dana s AI-jem?

Znanje nestaje ako se ne primijeni. Zato ti ovo poglavlje daje po jedan mali zadatak za svaki dan. Svaki traje nekoliko minuta i ima gotov prompt.

Dan 1. Mail koji odgađaš

PROMPT

Napiši mi mail u kojem [ukratko opiši situaciju]. Ton neka bude [prijateljski / formalan], najviše pet rečenica. Ako nisi 98% siguran što želim, prvo me pitaj.

Dan 2. Sažetak dugog teksta

PROMPT

Sažmi ovaj tekst u pet točaka i izdvoji što moram napraviti. Tekst: [zalijepi tekst]

Dan 3. Plan sutrašnjeg dana

PROMPT

Sutra moram: [popis zadataka]. Složi mi raspored po satima uz pauzu za ručak i reci mi što se najvjerojatnije neće stati.

Dan 4. Objasni mi nešto što ne razumijem

PROMPT

Objasni mi [pojam] kao da imam 12 godina. Na kraju mi postavi tri pitanja da provjeriš razumijem li.

Dan 5. Popis za put ili kupovinu

PROMPT

Idem na [put / u kupovinu]: [kratki opis]. Napravi mi popis i dodaj stvari koje se često zaborave.

Dan 6. Prijevod ili preoblikovanje

PROMPT

Prevedi ovaj tekst na [jezik] u [formalnom / neformalnom] tonu. Daj mi i drugu verziju za usporedbu. Tekst: [zalijepi tekst]

Dan 7. Deset ideja

PROMPT

Daj mi deset ideja za [poklon / naziv / aktivnost]. Uz svaku jedna rečenica objašnjenja.

Na kraju tjedna

- Zapiši koji ti je zadatak najviše uštedio vremena.
- Zapiši gdje je AI pogriješio i je li provjera pomogla.
- Odaberi jedan zadatak koji ćeš od sada raditi uz AI svaki tjedan.

Sljedeći dio vodiča pokazuje kako AI koristiti u svakodnevnom radu: s mailovima, dokumentima, tablicama, prijevodima i slikama.

Šaljem ti drugi dio u istom paketu, samo nastavi.

PROVJERI SEBE

- ☐ Urađeno je barem pet od sedam zadataka.
- ☐ Jedan zadatak postaje tjedna navika.

— ŠTO DALJE?

Drugi dio Svakodnevnog rad

Mailovi, PDF-ovi, video, slike i Excel. Šaljem ti drugi dio u istom paketu, samo nastavi.

Lu

digitalni kutak • AI za sve koji ne kodiraju